

OKKARA ALMA

— og so hin!

Nú, meðan politiska ræningin fer fram, er tjakið við at venda

Tvungna uppsparingin og blóðkatturin sviður meint og hvar ein kemur, so at tónið tað sama — um tú vilt tað ella ikki, so verður tú drigin inn í ósta tónið um hetta ræðuliga skilið, hesa vanlagnu, ið rakt hevur okkara oyggjar. Í hvørjum skoti — í hvørjari stovu, líka mikið hvar ið fólk renna saman, so er ósing og óst kjak. — Men ósta kjakið er broytt! Í skjott eitt ár hava vit — óviljað — øll somul verið í sirkus — lýtt á og hugt at «venjingunum», ið fram eru farnar í «maneguni» við Tinghúsvegin í heim-sins «betenta» nalva, okkara hovuðsstaði Tórshavn. — Eyðvitað tað, tí nekur okkara blivu í november mánaða í ár vald til kløvnaðans, vit vildu hetta so og øll vóru vit væl ikki sørt spent uppá at siggja hvussu nú leikur fór. Summi av okkum settu stórar vónir til hesa nýggju manningina á okkara «tjóða»palli, onnur okkara vildu hetta ikki so. Minni skatt og minni toll — skil á — niðurlægga *Almannastovuna* — einki asfalt á vegirnar — punktera bussarnar — alt til fiskivinnuna, ella sum ein suðurøyraskipari einferð tók til: «Indskrænk alt, hvis ingen anden udvej findes, så dræb mandskabet ...».

Jú, sanniliga, so funnu, loksins, hesir fólkavaldu, hetta jammurkór, útav hvør ið skuldi syngja og hvør ið skuldi brumma. Á Ólavseku 89 varð so frumframfórsla á «tjóða»pallinum. Ein skrudgonga líka so diffus sum Haley's komet, ein kaldur andi úti frá koldu rúmdini streyk fram við eini slotandi mannamugvu, ta vit sóu gítina leikin eftir Holberg: «Keisaran í teim nýggju klæðunum».

Skuggamyndin av fyrsta leikaranum var ikki sørt ólik plastikklandanum hjá ávisum peningastovni og hvat so ..., ein kubbi og annar. Lisin varð langur lestur og framleið ivaðist heldur eingin í at blómurnar, ið flankeraðu hansara hátign, eisini vóru av plastikk.

Okkara bróður á palli-

num vildi vera við, at vit øll nú skiltu hvat ið fram var farið og *hvi*, og eisini heilt sjálvfylguligt (sum lambið, tá tað kennir kniv-in) játtandi lótu okkum svava meðan kórið sang amen.

Ájú, vit skilja — vit skilja so væl eisini.

Men meðan vit skilja so væl, so hevur snikt seg inn í okkara skerda gerandisdag ein nivandi ívi — ein ívi, ið er gítin við vissuni um at tit heilt einfalt ikki enn hava skilt, at vit skilja, og at tit soleiðis ikki enn geva tykkum far um avleiðingarnar (fyri tykkum — fyri okkum).

Tit hava lært okkum í 18 ár at siggja flisurnar í næstans eyga, meðan tykkara bjálkaloft er vorð-ið vavt í hvitan spuna.

Vit hava lært og lisið, at tær almennu Føroyar (tað eru jú vit øll somul) og tað, sum vit øll somul hava bygt upp í felag, er nakað lort. Vegir og brýr, berg-hol og graslíki, sjúkrahús- verk og strandferðsla. Alt hetta áttu vit aldri at verið farin undir.

Tit hava lært okkum, at okkara vælfungerandi sjúkrahúsverk er nakað lort — tað vildi verið nógv betri, um Essa við trúarfeløgum rak hesa tænnastu, tú hevði tá kunnað livað tjukt uppá neyð, deyða og

elendigheit. Tit hava lært okkum, at tær almennu Føroyar (okkara peningur og landsverkfrøðingsstovnurin) gera nakað lort og kostar alt ov nógv. Alt vil bliva í finasta lagi, tá tú fert at reka landsverkfrøðingsstovnin sum eina forrætning, tú kanst tá blanda ein sekk av semi- menti har landsverkfrøðingurin skal brúka triggjar — tú kanst spara uppá asfaltið — avskaffa pikarnar og soleiðis seta enn størri ferð í umsetningin á tí privatiseraða Lands-sjúkrahúsinum, har yvir-læknin longu nú, í Dimma-lætting tann 19. aug. 89 visir á, at tað er ein óloystur spurningur — hetta: citat: «at tað ikki er vanligt at vit senda læknar út tá ið vanlukkur hendar», citat endað. So, so — slappið nú heilt av. Tað er als eingin orsök til ósing. Vit hava sagt A og eru vorðin vist til at siga B og E.

Forrætning er jú forrætning — og tað er jú bara forrætning, hetta at vit jarða ein landsmann. Sum tit vita, kenslur og forrætning hava jú ikki nakað við hvørt annað at gera. Jú, bróður — nú rívar fyrri eygunum og vónin um at vit skilja alt, er ikki so burturvið — uggið tykkum við tí — vit skilja hvat klokkan hevur sligið. Tit hava eisini lært okkum, at fara lönirnar á flakavirkjunum niður í eina helvt, ja, so fáa vit raksturinn upp á fótur. At tað eisini hevði gjørt munin, um SEV-stýrið avgjordi at koyra rokningina niður í helvt, er so eitt annað mál. Tit hava lært okkum, at um vit afturat øllum hesum omanfyri nevnda, nú eisini taka og niðurlægga *Almannastovuna*, ja, so hava vit «die entlossung».

Ájú, vit skilja

Vit skilja, at *Almannastovan*, okkara alra trygd mótvægis neyð og veseldóm, hevur fingið eina jättan á figgjarlógini, stør um 40 mill. kr. til øll av okkum 47.000 (ið eru kom-in, ella fara at koma illa fyrir). Hetta er lutað út

uppá hvønn okkara, einar 850 krónur í part.

Vit skilja at hesar 850 krónurnar bara eru ein evarska litil brøkpartur av tí, ið grýtt verður út til okkara veruliga treingjandi — hetta danir kalla — «de rige på bstanden». Hesar okkara heimligu nálastripitu bítands-klientar. Hesir harrar — ið teljast kunnu á einari hond — fingi nú tann 8. august eina bróðurhond frá revisorgreipuni, útvið 180 milliónir krónur (sum kapitálvirfæring við eingangsinnspæning).

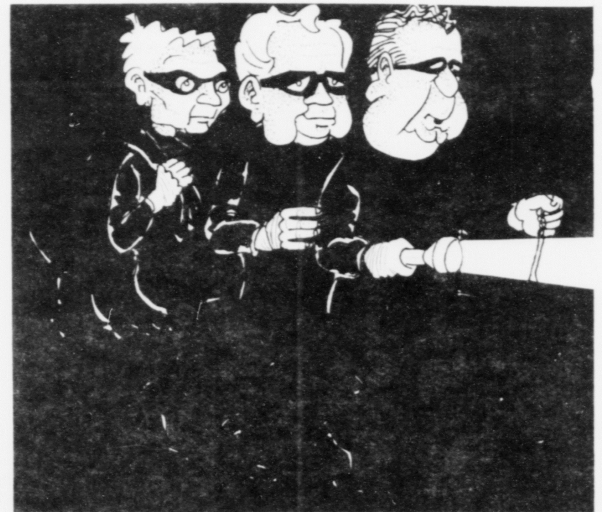
Strikurnar á hesum sproytnum hjá Sundstein & Ellefsen eru málðar í skrápætonsum (jú, álvara, hetta er navnð millum okkum tey 47.000). Fimm av hesum harrum hava ræðið á umleið 65.000 tonsnum av teimum gott 100.000 tonsunum, ið Føroyagrúnnurin gevur.

65% av 180 milliónum er 117 milliónir og fáa teir soleiðis í part 23,4 milliónir, ella í mun til okkara gráu *Almannastovu*, 27.500 ferðir størri upphædd per høvd enn illa sædda *Almannastova*, Pallega's hevur fingið til-lutað!

Leggjast kann afturat, at teir frammanundan hava fingið um 65% av øllum tí, sum annars í ár er komið á figgjarlógina undir felagsheitinum: *Fiskivinnan*. Í milliónum langt størri upphæddir enn tað, sum Pallega hevur fingið tillutað í krónum, jú, vit skilja alt for væl.

Vit skilja, at hesin peningur er rændur í *navni* fiskivinnunar, men at fiskivinnan og fiskimenn neyvan fáa inn í eygað, vit skilja soleiðis, at fiskivinnan og fiskimenn eru líka so reyvrend sum øll vit onnur.

Eisini, uttan at tit, alment viðganga, at tað er

tykkara eigna ráveru- og framleiðslustýring, ið hevur við sær, at vit einans fáa helvtarvirðið fyrri okkara 100.000 tons, so eru vit eisini so dánt við at skilja tað. Nógv eru tey, sum meira eru farin at ivast í, um nú allur sölupeningurin kemur heim til Føroya, og vit skilja tí eisini, at tað átti at verið settur spurningur við stóðirnar á kommission-

um á baðum síðum, imill- um tann «útsenda» seljaran og tann í utlandinum «búgvandi» keyparan, tá tað snýr seg um rættleik-an av sokallaðu almennu sölutølunum, ið stava frá okkara fiskastovnm og fiskivinnu sum heild, tí nú hava vit eisini lært nakað so einfalt sum hetta, at hesi 100.000 tonsini verða fiskað soleiðis at umleið

40.000 tons við partogurum verða seld fyrri umleið	100 mió.
40.000 tons við togarum verða seld fyrri uml.	400 mió.
20.000 tons við línu eisini fyrri	400 mió.

100.000 tons	fyrir samtals 900 mió.
--------------	------------------------

Aktuelt virði á 100.000 tonsnum er minst 1800 mió. alla aðrastaðni enn her. Jú, vit skilja so væl.

John Smith

